

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ФАКУЛЬТЕТ РЕЖИСУРИ ЕСТРАДИ

АКТУАЛЬНІ ДИСКУРСИ МИСТЕЦТВА ЕСТРАДИ: ТРАДИЦІЇ ТА ЄВРОПЕЙСЬКА ІНТЕГРАЦІЯ

МАТЕРІАЛИ

ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів,
магістрантів та студентів

КИЇВ, 20 КВІТНЯ
2021

**УДК 792+378.147+316.7+304.4](100)”20”
С928**

Реєстрація Міністерства освіти і науки України відповідно до листа Інституту модернізації змісту освіти № 22.1/10-37 від 13.01.2021.

Рекомендовано до друку рішенням Головної вченої ради
Київського національного університету культури і мистецтв
(протокол № 12 від 29 квітня 2021 р.)

Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція: матеріали всеукраїнської наукової конференції науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів. – Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2021. – 274 с.

ISBN 978-966-602-331-8

У науковому збірнику представлені матеріали теоретичних досліджень науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрантів та студентів, в яких висвітлено актуальні питання розвитку мистецтва естради в соціокультурному просторі, теоретичні та практичні аспекти формування професійних компетентностей артистів та режисерів естради, традиції та інновації в мистецьких формах, політичні аспекти в контексті сучасного культурно-мистецького простору.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Деркач Світлана Миколаївна – кандидат мистецтвознавства, професор, заслужений діяч мистецтв України, декан факультету режисури естради КНУКіМ;

Мельник Мирослава Миколаївна – кандидат мистецтвознавства, доцент, доцент кафедри режисури естради та масових свят КНУКіМ;

Крипчук Микола Володимирович – кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри режисури естради та масових свят КНУКіМ;

Фішер Володимир Михайлович – професор з/н, заслужений діяч мистецтв України, завідувач кафедри режисури естради та масових свят;

Совгира Тетяна Ігорівна – кандидат мистецтвознавства, доцент з/н кафедри режисури естради та масових свят КНУКіМ.

Автори опублікованих наукових матеріалів несуть повну відповідальність за достовірність та належність викладеного матеріалу, за вірне цитування джерел та посилання на них. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редакційної колегії та упорядників матеріалів наукових досліджень.

ISBN 978-966-602-331-8

©Київський національний університет культури і мистецтв, 2021

Юрченко Юлія Миколаївна
ФЕНОМЕН ПОСТФОЛЬКЛОРНОГО ТАНЦЮ (НА ПРИКЛАДІ ТЕАТРУ ПЕРФОРМАТИВНИХ МИСТЕЦТВ «ETHNOCONTEMPORARYBALLET», М. ХАРКІВ).....222

Яковенко Ірина Петрівна
ПЕРЕВТІЛЕННЯ АРТИСТА ЕСТРАДИ: РОБОТА НАД ОБРАЗОМ.....226

Ярошок Наталія Ігорівна
ТЕАТР ТІНЕЙ: ІСТОРИЧНО-ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ.....229

Розділ 4

ПОЛІТИЧНІ АСПЕКТИ В СУЧАСНОМУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ ПРОСТОРИ

Бабіна Валентина Олександрівна
ФОРМУВАННЯ РЕКЛАМИ ЯК СПЕЦИФІЧНОГО ВИДУ СУСПІЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ.....233

Белінська Людмила Семенівна
СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ СТАНОВОЇ ЕЛІТИ ЯК МИСТЕЦТВО РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ.....236

Каменчук Тетяна Олегівна
СИСТЕМИ РЕКРУТУВАННЯ ЕЛІТИ.....239

Малишенко Людмила Олександрівна
ПЕРЕХІД ДО НОВОЇ МЕРЕЖНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНДИКАТОР ЗМІН СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....243

Набоков Роман Геннадійович
ТЕХНОЛОГІЯ ТА РЕЖИСУРА ТЕАТРАЛІЗОВАНОЇ ПОЛІТИЧНОЇ АКЦІЇ.....246

Наумкіна Світлана Михайлівна
Карагіоз Руслан Степанович
КУЛЬТУРНИЙ ШОК І ПОЛІТКОРЕКТНІСТЬ ЯК НАСЛІДКИ ПОЛІТИКИ МУЛЬТИКУЛЬТУРАЛІЗМУ.....252

ЛІТЕРАТУРА

1. Ассман А. Простори спогаду. Форми трансформації культурної пам'яті. Київ : Ніка-Центр, 2012. 437 с.
2. Заярнюк А. Соціальні аспекти статі в дискурсі греко-католицького духовенства Галичини II пол. XIX ст. // Україна модерна. 2000. № 4–5. С. 69–70.
3. Сливка Л. Галицька дрібна шляхта в Австро-Угорщині (1772-1914 рр.) Івано-Франківськ : Місто НВ, 2009. 220 с.
4. Arno J. Mayer. Adelsmacht und Bürgertum. Die Kriesed ereuropäischen Gesellschaft 1848-1914. München, 1984. S. 330.
5. Oexle Otto G. Soziale Gruppen in der Standegesellschaft. Lebensformen des Mittelalters und ihre historische Wirkungen. In: Andreavon Hulsen-Eseh. Die Repräsentation der Gruppen. Texte, Bilder, Objekte. Göttingen, 1988, S. 331.
6. Wienfort M. Der Adel in der Moderne. Göttingen /M. Wienfort/. 2006, S. 134.

Каменчук Тетяна Олегівна

кандидат політичних наук,
доцент кафедри політичних наук і права,
ДЗ «Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

СИСТЕМИ РЕКРУТУВАННЯ ЕЛІТИ

Головна суперечка, що ведеться навколо поняття еліти, – це проблема того, чи є елітою люди, які фактично обіймають владні посади, або еліта – це, за визначенням, кращі, найбільш талановиті сили суспільства. Перший підхід можна назвати альтиметричним, другий – ціннісним. Більшість авторів схиляються до того, що альтиметричний підхід є найбільш евристичним для вивчення реальних політичних еліт. Відповідно до нього політична еліта – це та реальна влада, що існує в даному суспільстві сьогодні, це більш-менш спаяна група осіб, які обіймають керівні посади і безпосередньо приймають владні рішення. Це вершина владної вертикалі, яку, як правило, займають у сучасному

світі люди матеріально забезпечені, можливо, багаті. Погоджуючись з подібним визначенням, не можемо не враховувати і ціннісне розуміння еліти. Ці два уявлення співвідносяться як кола Ейлера: у найкращому своєму варіанті еліта – це влада організаційно-талановитих людей, здатних на базі свого таланту й освіченості провидіти найкращі шляхи розвитку довіреного їм суспільства і здійснювати рух цими напрямками. Однак і елітні здібності можуть залишатися без влади, і влада може виявитися бездарною, політично короткозорою й організаційно неповороткою. У цьому випадку починають говорити про «псевдоеліту».

Теоретики описують як мінімум чотири системи рекрутування еліти, які можуть бути розглянуті як дві пари.

Першу пару складуть система гільдій і антрепренерська (підприємницька) система. Вони являють собою протилежності, що мають свої, як позитивні, так і негативні моменти.

Система гільдій переважає в країнах, де особливо сильний адміністративно-бюрократичний апарат, вона була широко поширена в країнах соціалізму. Антрепренерська система активно використовується в демократичних країнах. Система гільдій припускає:

- рекрутування вищої еліти з нижніх прошарків самої ж еліти, повільне просування кар'єрними сходами, закритий від непосвячених добір кадрів;
- наявність безлічі формальних вимог, яким повинний задовольняти претендент на посаду (партійність, вік, національність, стаж роботи і т.д.);
- вузьке коло тих, хто вирішує питання про висування людини на посаду (глава уряду, фірми і т.п.), відсутність конкуренції, фактично, призначення.

При наявності явних мінусів (схильності до бюрократизації, консерватизму, кумівству, вузькості бачення) система гільдій має істотні плюси з погляду компетентності представників еліти. Для людей, обраних на посаду таким чином, виявляються характерними:

- професіоналізм і наявність досвіду роботи, дисципліна;
- наявність або одержання в ході роботи необхідної освіти;

- передбачуваність політики;
- невисокий ступінь конфліктності, що сприяє прийняттю компетентних колегіальних рішень.

Антрепренерська система характеризується:

- широким колом соціальних груп і осіб, з яких рекрутуються представники еліти;
- невеликою кількістю формальних вимог (тобто фільтрів, через які пропускається претендент);
- вибори, що припускають участь практично усього населення країни, і як наслідок, наявність конкуренції за місце у владі;
- плинність складу еліти.

В антрепренерській системі багато плюсів. Це насамперед висування на перший план яскравих цікавих індивідуальностей, сильних наполегливих особистостей. Вона припускає також високий ступінь демократизму. Однак з погляду компетентності еліти в ній утримуються серйозні мінуси.

До них відносяться:

- велика імовірність непрофесіоналізму;
- відсутність необхідної для посади освіти та знань;
- відсутність досвіду роботи в даній сфері;
- перевага ефектності над змістовними моментами компетентності.

Вказані обставини підкреслюють проблемний ряд, зв'язаний саме з компетентністю еліти.

Звернемося тепер до двох інших способів рекрутування еліт, що зв'язані з двома типами розвитку суспільства – поступовим і стрибкоподібним, революційним.

Прикладом є освіта, що дається в елітарних школах й університетах Англії й США. В Англії це такі школи як Ітон і Харроу, Оксфордський і Кембриджський університети. У Сполучених Штатах Америки це Гарвард, Йель, Принстон. Елітарні школи й університети, звичайно, у першу чергу приймають до себе на навчання дітей еліти, однак вони здійснюють і благодійні

програми, які дають можливість здатним і талановитим учням з інших прошарків суспільства, також одержати елітну освіту. Щоб не стати цілком езотеричними і реально оновлювати наявну еліту, ці навчальні заклади виступають як спонсори талантів, призначають для обдарованих дітей спеціальні стипендії, незалежно від соціального статусу їх батьків. Діяльність подібних елітних установ освіти дає свої вагомні плоди. Так, відомо, що Ітон підготував 20 прем'єр-міністрів Великобританії.

Зрозуміло, що зі стін спеціальних елітних навчальних закладів виходять підготовлені спеціалісти, які, з самого початку є зорієнтованими на державну і політичну діяльність, стають потім відповідальними керівниками і обізнаними чиновниками. Це кадри, які є компетентними, які здатні успішно виконувати складну організаційно-управлінську й ідейно-практичну роботу.

Однак шлях до влади виявляється зовсім іншим, коли суспільство захльостують революційні хвилі і ротація еліти не може відбуватися легітимно і безболісно. Революційна зміна еліти, як правило (але не завжди), зв'язана зі зниженням компетентності керівного й управлінського складу влади. Яскравим прикладом тому є революція 1917 року в Росії, що радикально змінила колишні політичні й управлінські структури, розраховуючи на самоврядування народу і нову еліту, рекрутовану з робітників і селян. Робота В.І. Леніна «Держава і революція», написана в безпосередньо у передреволюційний період, стосувалася устрою держави відразу після революції і загалом відтворювала ідеї класиків марксизму про ліквідацію буржуазної державності. Скасування старого чиновництва, колишньої армії, ліквідація силових структур, вигнання грамотних інженерів – керівників підприємств, презирство до усієї «гнилої інтелігенції» – усі ці моменти, що простежуються в текстах «Держави і революції» були спочатку втілені в життя, хоча вже незабаром виявилось, що без компетентних фахівців різного рівня керувати країною неможливо [1, с. 120]. Однак, за переконанням тих часів державою може керувати будь-яка людина – з освітою чи без неї. Результатом цього правляча верхівка «твердих лєнінців», хоча і складалася з людей досить освічених, була загалом

недостатньо політично компетентною. На місцях же політико-управлінські функції виконували зовсім напівграмотні активісти – вихідці з народу.

«Внутрішня революція» Й.В. Сталіна стосовно когорти соратників Леніна супроводжувалася продовженням гонінь на інтелігенцію й нанесла ще один удар по компетентності правлячої еліти. Так, викоринивши стару гуманітарну інтелігенцію, поміж якої було чимало видатних вчених світового масштабу, частково виславши їх із країни, частково репресувавши, новий режим заповнив вакуум новобранцями – випускниками робітфаків, Комакадемії, Інституту червоної професури. Науковий і моральний рівень цього прошарку різко знизився.

Спираючись навіть на ці нечисленні приклади, можна стверджувати, що еволюційна зміна політичних еліт сприяє збереженню або навіть підвищенню рівня їх компетентності, у той час як стрибкоподібні революційні зміни, різка зміна одних політиків і керівників на інших природно приводить до зниження компетентності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Розин Э. «Государство и революция» — священное писание большевизма. Москва : Ленинская мифология государства, Юристь, 1996. 320с.

Малишенко Людмила Олександрівна

кандидат політичних наук, доцент, викладач-методист

Одеського фінансово-економічного коледжу,

Київський національний торговельно-економічний університет

ПЕРЕХІД ДО НОВОЇ МЕРЕЖНОЇ МОДЕЛІ УПРАВЛІННЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ІНДИКАТОР ЗМІН СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА

Сьогодні вже зрозуміло, що в умовах наростаючої кризи демократичних інститутів, з боку влади, яка бажає підвищити соціальну активність громадян, у першу чергу був потрібний реінжиніринг підходів до представленої громадянам інформації й зміна методів роботи із громадськістю. А саме цього й не було